

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/50/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205642
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSP0:2022:8120205642.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu, v právnej veci žalobcu: M. Š., D.. XX.XX.XXXX, N. W. S. XXX, XXX XX W. S., zastúpený: JUDr. Gabriel Bleho, advokát, so sídlom Martinčekova 781/16, 821 09 Bratislava, proti žalovanej O.I. A.I., D.. XX.XX.XXXX, N. Z. XXXX/XX, XXX XX A.Š., zastúpenej JUDr. Jánom Zoričákom, advokátom, so sídlom Karpatská 3256/15, 058 01 Poprad, o neúčinnosť právneho úkonu s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 14.09.2021, č. k. 16C/38/2020 - 89 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Priznáva žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a priznal žalovanej vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa vo vzťahu k žalovanej domáhal určenia, že kúpna zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi A. A. ako predávajúcim a žalovanou ako kupujúcou, ktorou predávajúci odpredal kupujúcej nehnuteľnosť „rozostavaný rodinný dom“, R. D. U. Č.. XXXX, G.. Ú.. Ž., je voči žalobcovi právne neúčinný. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že vo vzťahu k skutkovému stavu nebolo rozporným to, že vlastníkom nehnuteľnosti je v tomto konaní žalovaná, pričom zo samotného obsahu žaloby, či ďalších písomných vyjadrení žalobcu vyplýva, že tento sa viac ako odporovateľnosti, resp. neúčinnosti daného právneho úkonu - kúpnej zmluvy - domáha zaplataenia finančnej čiastky voči osobe A. A. - manžel žalovanej. Nebolo tiež sporné, že manžel žalovanej mal realizovať výstavbu rodinného domu pre žalobcu, avšak nakoľko po odovzdaní zálohy manželovi žalovanej došlo pre nesplnenie podmienok zmluvy o dielo k odstúpeniu od zmluvy o dielo, A. A. ako žalovaný v konaní OS Prešov sp. zn. 22Cb/150/2016, bol rozsudkom zo dňa 31.01.2018 zaviazaný uhradiť žalobcovi sumu 28.537,61 eur s úrokom z omeškania 5,05% ročne z tejto sumy od 15.09.2015 do zaplataenia a zároveň žalobcovi v tomto konaní bola priznaná aj plná náhrada trov. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 07.07.2018. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že dňa 12.03.2019 bola notárkou M.. W. Z. spísaná notárska zápisnica č. D. XX/XXXX, pričom z tejto notárskej zápisnice, ktorá je zároveň exekučným titulom vyplýva záväzok A. A., uhradiť osobe žalobcu finančný záväzok vo výške 32.596,52 eur s tým, že záväzok v sume 16.200,- eur bol už uhradený a ostáva ešte uhradiť dlžnú čiastku vo výške 16.396,52 eur s tým, že tento celkový dlh vznikol titulom rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 22Cb/150/2016. Súčasťou tejto notárskej zápisnice bolo aj uznanie dlhu a dohody o splátkach medzi menovanými subjektami s tým, že suma 16.200,- eur bola v splátkach uhradená, a teda dlžníkovi A. A.S. ostala povinnosť zaplatiť dlžnú sumu vo výške 16.396,52 eur. Z

predložených pokladničných dokladov vyplynulo, že manžel žalovanej, A. A., uhradil žalobcovi celú dlžnú sumu tak, ako to vyplýva z obsahu notárskej zápisnice, čo medzi stranami sporné nebolo. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa predpokladov § 570 Občianskeho zákonníka a zdôraznil, že novácia je nahradenie existujúceho záväzku novým záväzkom. Mal za to, že práve z dôvodu, že notárska zápisnica je rovnako ako rozsudok v obchodnom spore Okresného súdu Prešov exekučným titulom, vzhľadom na text zápisnice v nej uvedený, došlo ku konzumácii jedného exekučného titulu druhým, resp. k novácii záväzku, pričom je nesporné, že manžel žalovanej uhradil v tomto konaní žalobcovi sumu 32.596,52 eur. Tým jeho záväzok vo vzťahu k rozsudku OS Prešov sp. zn. 22Cb/150/2016 zanikol. Súčasťou notárskej zápisnice nebola zmienka o inom príslušenstve konania, či o trovách konania z obchodnoprávneho sporu, preto súd prvej inštancie vychádzal z toho, že manžel žalovanej splnil svoju povinnosť podľa notárskej zápisnice, ktorá je taktiež exekučným titulom, preto bolo potrebné žalobu zamietnuť, všetko vo svetle tej skutočnosti, že žalobca na jednej strane žiadal o vyslovenie právnej neúčinnosti žaloby voči jeho osobe, avšak podľa obsahu jeho jednotlivých podaní žiadal zaplatenie finančného plnenia od manžela žalovanej. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, uplatnil si náhradu trov konania. Pokiaľ ide o konanie Okresného súdu Prešov sp. zn. 22Cb/150/2016, uviedol, že dôvodom tohto súdneho sporu bolo odstúpenie žalobcu od zmluvy o dielo na výstavbu rodinného domu, keďže dodávateľ stavebných prác A. A., neplnil riadne a včas podmienky zmluvy o dielo. Dodávateľ A. A. ani napriek predchádzajúcej výzve žalobcovi rozdiel medzi poskytnutou zálohou a nevykonanými prácami na rozostavanom dome vo výške 28.537,61 eur nevrátil. Aby A. A. sťažil alebo zmaril vymožitelnosť svojho dlhu voči žalobcovi, previedol kúpnu zmluvou vlastníctvo tohto rozostavaného rodinného domu na svoju spolubývajúcu priateľku, teda blízku osobu. V novom konaní súd prvej inštancie riešil aj otázku splácania dlhu A. A. voči žalobcovi, lebo tieto otázky spolu vecne súvisia. Žalobca nesúhlasí s tým, že notárska zápisnica D. XX/XXXX plne ruší a nahrádza rozsudok a záväzky v ňom zakotvené a tvrdí, že istina z rozsudku splatená bola, ale príslušenstvom nie. Konkrétne ide o úroky z omeškania vyčíslené žalobcom vo výške 6.581,91 eur a 808,56 eur, trovy konania 1.712,- eur a 3.000,- eur, tieto zaplatené neboli, aj keď na istine bol preplatok 4.058,- eur, ktorý nepokrýva celé príslušenstvo tejto pohľadávky zo spomínaného rozsudku. Na základe týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalovaná navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny a uplatnila si náhradu trov konania.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie dôvodné nie je.

6. V odvolacom konaní vyplýva z dispozičnej zásady, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov a rozhodnutí súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

7. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Miera dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a

obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdny sú povinný na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

8. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/7/2010).

9. Žalobca sa vo vzťahu k žalovanej v tomto konaní domáha určenia, že kúpna zmluva č. S. - XXXX/XXXX uzatvorená medzi predávajúcim A. A. a kupujúcou žalovanou, ktorou predávajúci odpredal kupujúcej nehnuteľnosť „rozostavaný rodinný dom“, umiestnený na pozemku č. Y. G. XXX/X v kat. úz. Ž., zapísaný na LV č. XXXX, je voči žalobcovi právne neúčinná z dôvodu, že dlžník žalobcu takýmto spôsobom zmaril vymožitelnosť jeho pohľadávky judikovanej Okresným súdom Prešov v konaní sp. zn. 22Cb/150/2016.

Podľa § 42a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkové právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

10. Odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných 3 rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných 3 rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb, s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

Podľa § 42b Občianskeho zákonníka

1) Právo odporovať právnym úkonom môže uplatniť veriteľ žalobou.

2) Právo odporovať právnomu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

3) Právo odporovať právnomu úkonu možno uplatniť nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnomu úkonu proti ich predchodcovi.

4) Právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

11. Predpokladom uplatnenia subjektívneho odporového práva veriteľa je existencia veriteľsko-dlžníckeho záväzkového vzťahu, v rámci ktorého existuje subjektívna povinnosť dlžníka plniť veriteľovi dlh a oprávnenie veriteľa požadovať splnenie tohto dlhu. Zákon teda vyjadruje požiadavku na existenciu tzv. vymáhateľnej pohľadávky veriteľa. Druhý predpoklad vzniku subjektívneho odporového práva predstavuje tzv. ukracujúci právny úkon medzi dlžníkom a kvalifikovanou treťou osobou, resp. v prospech takej osoby. Ide zároveň o potencionálne odporovaný (odporovateľný) právny úkon a je na subjektívnom rozhodnutí veriteľa, či tomuto úkonu bude aj skutočne odporovať. Ak veriteľ uplatní svoje subjektívne odporové právo úspešne, teda, ak dosiahne právoplatný rozsudok súdu o svojom subjektívnom práve, odporovaný právny úkon sa stáva právnym úkonom relatívne neúčinným, ktorý predstavuje situáciu odlišnú od iných právnych následkov väd v právnom úkone, predovšetkým od neplatnosti.

12. Odporovateľný právny úkon pojmovo vyžaduje svoju platnosť. V ďalšom musí ísť o úkon, ktorý ukrátiť veriteľa v možnosti domáhania sa uspokojenia z majetkovej sféry dlžníka. Takýto charakter možno právnomu úkonu prisúdiť vtedy, ak je kumulatívne naplnená subjektívna stránka odporovateľnosti,

spočívajúca v úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa a súčasne aj objektívna stránka odporovateľnosti spočívajúca v reálnom úbytku v majetkovej sfére dlžníka.

13. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, v konaní, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 22Cb/150/2016, rozsudkom zo dňa 31.01.2018 bol manžel žalovanej A. A. zaviazaný zaplatiť žalobcovi M. Š. sumu 28.537,61 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne z tejto sumy od 15.09.2015 do zaplatenie do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi súd zároveň priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.07.2018.

14. Ďalej je zrejmé, že dňa 12.03.2019 notárka M. W. Š. spísala Notársku zápisnicu, súčasťou ktorej bolo vyhlásenie A. A. - osoby povinnej o súhlase s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice podľa § 45 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku (D. XX/XXXX, D. XXXX/XXXX). Účastník právneho úkonu A. A., ako osoba povinná, vyhlásil, že s veriteľom M. Š., D.. XX.XX.XXXX, uzatvorili dňa 28.02.2019 Uznanie dlhu a dohodu o splátkach, na základe ktorej veriteľ požičal dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 32.596,52 eur a dlh vznikol titulom rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 22Cb/150/2016 - 70 zo dňa 31.01.2018. Povinná osoba zároveň vyhlásila, že z celkovej dlžnej sumy on ako dlžník veriteľovi - žalobcovi uhradil časť dlhu vo výške 16.200,- eur v splátkach s tým, že z dlžnej sumy ostáva dlžníkovi zaplatiť ešte dlh vo výške 16.396,52 eur. Dlžník sa touto dohodou zaviazal zaplatiť veriteľovi dlh najneskôr do 12.04.2020. Notárska zápisnica osvedčuje, že Uznanie dlhu a dohoda o splátkach zo dňa 28.02.2019 tvorí súčasť tejto notárskej zápisnice.

15. Obsah pripojeného Uznania dlhu a dohody o splátkach podľa § 558 Občianskeho zákonníka preukazuje, že táto dohoda bola uzatvorená dňa 28.02.2019 medzi veriteľom M. S. - žalobcom a dlžníkom A. A. a obsahuje vyhlásenie o uznaní dlhu. A. A. ako dlžník vyhlásil, že uznáva svoj záväzok voči veriteľovi - žalobcovi vo výške 32.596,52 eur, dlh vznikol titulom rozsudku Okresného súdu v Prešove č. k. 22Cb/150/2016 - 70 zo dňa 31.01.2018. Z celkovej dlžnej sumy dlžník veriteľovi uhradil časť dlhu vo výške 16.200,- eur v splátkach, z dlžnej sumy ostáva zaplatiť ešte veriteľovi sumu 16.396,52 eur. Dlžník sa zaviazal svoj dlh takto špecifikovaný zaplatiť veriteľovi v dohodnutých splátkach v termíne do 12.04.2020.

16. V priebehu tohto konania žalovaná predložila doklady, ktorými osvedčila, že všetky takto dohodnuté splátky boli riadne splnené (v niektorom prípade s omeškaním).

Podľa § 570 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok. Ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne. To isté platí, ak sa nahrádza premlčaný záväzok.

17. Objektívne právo ponecháva účastníkom záväzkových vzťahov pomerne širokú voľnosť pri úprave vzájomných práv a povinností. Je preto plne v ich subjektívnej dispozícii, či záväzkovo právny vzťah založia, zmenia, zrušia, či upravia medzi sebou práva sporné alebo pochybné. Účastníci sa môžu v súlade s princípom autonómie slobodnej vôle dohodnúť aj tak, že doterajší záväzok zrušia a nahradia ho novým (privátna novácia, dohoda o obnove). Privátna novácia patrí medzi právne skutočnosti spôsobujúce zánik záväzku na zmluvnom základe a bez uspokojenia veriteľa. Vôľa účastníkov zrušiť doterajší záväzok a namiesto neho zriadiť záväzok nový vyplýva z obsahu ich dohody, resp. použitím základných interpretačných pravidiel podľa § 35 ods. 2 a 3 OZ. V čom sa má novovzniknutý záväzok líšiť od toho nahrádzajúceho zákon nešpecifikuje. Privátna novácia sa môže týkať všetkých prvkov záväzkovo právneho vzťahu a teoreticky nemožno vylúčiť ani to, že nový záväzok bude obsahovo totožný so záväzkom, ktorý sa privatívnou nováciou nahrádza. Dohody kontrahentov spôsobujúce zmenu alebo zánik záväzku nemožno pritom vykladať formalisticky, zohľadňuje sa v tomto smere vôľa účastníkov, ako aj okolnosti, za ktorých boli uzavreté. Nový záväzok sa môže líšiť od doterajšieho napríklad svojím zaväzovacím dôvodom, predmetom plnenia alebo svojím obsahom. Napríklad, zaväzovacím dôvodom nového záväzku bude pôžička dlžníkovi, namiesto jeho pôvodného záväzku zaplatiť kúpnu cenu. Novým predmetom plnenia môže byť peňažné plnenie namiesto pôvodného plnenia vecného.

18. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že notárskou zápisnicou, súčasťou ktorej je dohoda žalobcu a manžela žalovanej o uznaní dlhu a jeho splátkach, došlo k nahradeniu

doterajšieho záväzku dlžníka záväzkom novým. Tento záver podporuje obsah notárskej zápisnice, ktorá je samostatným exekučným titulom. Dlž manželka žalovanej vo vzťahu k žalobcovi ako veriteľovi v rozsahu sumy 32.596,52 eur splnený bol a žalobca tak neosvedčil dôvody, pre ktoré za tejto situácie mal prvoinštančný súd vyhovieť žalobe o neúčinnosť právneho úkonu, namietanej kúpnej zmluvy zo dňa 19.09.2016, ktorá bola v zmysle jeho návrhu predmetom daného konania.

19. Keďže správne výroku rozhodnutia o veci samej zodpovedá aj výrok o trovách konania strán sporu, odvolací súd poukazom na uvedené dôvody rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 CSP.

20. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná vzhľadom na výsledok odvolacieho konania má voči žalobcovi nárok na náhradu trov tohto štádia konania s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).